

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Purmerweg 19, Purmerend

Opsteller: F. A. van Meurs

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Purmerweg 19, Purmerend
Opsteller(s)	F. A. van Meurs
Datum	31-01-2018
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20171220v01
Aantal pagina's	21
Opdrachtgever	FEY Consultants
Contactpersoon	R. Verzijl
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van, 2018. Aanvullend onderzoek vleermuizen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Purmerweg 19, Purmerend. Kenmerk: ER20171220v01, Ecoresult B.V., Dordrecht

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Beschrijving activiteit.....	7
2.1 Locatie.....	7
2.2 Beschrijving.....	7
2.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	8
2.4 Nieuwe situatie.....	9
2.5 Planning van werkzaamheden.....	9
3 Onderzoek beschermde soorten.....	11
3.1 Werkwijze.....	11
3.2 Volledigheid onderzoek.....	11
3.3 Resultaten aanvullend onderzoek.....	12
3.4 Samenvatting.....	14
4 Effectbeoordeling.....	15
4.1 Gewone dwergvleermuis en meervleermuis.....	15
4.2 Ruige dwergvleermuis en laatvlieger.....	15
5 Maatregelen.....	17
5.1 Gewone dwergvleermuis.....	17
5.2 Meervleermuis.....	18
6 Conclusies en aanbevelingen.....	19
6.1 Conclusies.....	19
6.2 Aanbevelingen.....	20
7 Literatuur.....	21
7.1 Internet.....	21

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

Ter plaatse van Purmerweg 19, Purmerend wordt nieuwbouw gerealiseerd. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing binnen het plangebied gesloopt en het plangebied heringericht. FEY Consultants heeft Ecoresult B.V. gevraagd ten behoeve van dit plangebied aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren, om vast te stellen of vleermuizen aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten van het aanvullend veldonderzoek gepresenteerd.

1.2 *Onderzoeksvragen*

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
4. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
5. Is ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Beschrijving activiteit

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de oostzijde van de kruising van de Purmerweg en de Churchillaan, Purmerend, gemeente Purmerend, provincie Noord-Holland (Afbeelding 1).

Afbeelding 1: Ligging plangebied, rood gemarkeerd. Voor de regionale ligging, zie kaartinset rechtsboven. Kaartbron: PDOK.

2.2 Beschrijving

- Het plangebied betreft het regiokantoor van Odion (bouwjaar: 1971¹) en omringende verhardingen. De bebouwing was ten tijde van het onderzoek nog in gebruik:
 - Het pand heeft drie verdiepingen (inclusief begane grond) en een plat dak met dakbedekking. Het gebouw heeft op de begane grond stenen muren met een luchtsponw. De 1^e en 2^e verdiepingen hebben rondom nauw aansluitende gevelplaten met ramen. Langs de dakrand zijn metalen dakstrips aanwezig. Aan de oost- en westzijde van het pand zijn stenen trappenhuizen met een luchtsponw aanwezig. Onder de dakrand zijn open stootvoegen aanwezig.

1 <https://bagviewer.kadaster.nl/>

- Ten oosten van het plangebied ligt een braakliggend terrein.
- Rondom het pand zijn verhardingen aanwezig in de vorm van parkeerplaatsen.
- Het terrein wordt omheind door een metalen hek en bosschages.
- Open water is in het plangebied afwezig. Circa 10 meter ten noorden van het plangebied ligt het kanaal de Where.
- Groen is aanwezig in de vorm van bosschages langs het hek aan de noord- en westzijde (hazelaar, kornoeltje, meidoorn). Grenzend aan de noordzijde zijn tevens twee hoge wilgen met een hoogte van circa 12-15 meter aanwezig. Aan de oostzijde is een lage haag aanwezig. Aan de zuidoostzijde, buiten het plangebied, is een paardenkastanje aanwezig met een hoogte van circa 9 meter.
- Verlichting is in het plangebied aanwezig aan de westzijde van het plangebied in de vorm van gevelverlichting. Langs de Purmerweg zijn straatlantaarns aanwezig. De oostzijde van het plangebied is volledig onverlicht.

2.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen ontwikkelingen betreffen:

- Het slopen van de aanwezige bebouwing.
- Nieuwbouw, zie Afbeelding 2.

Afbeelding 2: Toekomstige situatie. Bron: Klous & Brandjes, maart 2016.

2.4 *Nieuwe situatie*

In de nieuwe situatie zijn twee gebouwen aanwezig met drie tot zeven bouwlagen. Zie Afbeelding 2.

2.5 *Planning van werkzaamheden*

De planning van de voorgenomen ontwikkelingen is nog niet bekend.

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soortgroep is onderzocht:

Vleermuizen: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen en functioneel leefgebied (vliegroute en foerageergebied) van vleermuizen binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2017).

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de het aanvullend onderzoek, de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundige. De betrokken deskundige heeft aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden.

Bezoek	Onderzoek	Onderzoekers	Datum	Moment	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft.)
1	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	B Noort	19-05-2017	21u15 – 24u00	13	0	1
2	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	B Noort	15-07-2017	02u00 – 05u00	16	0	2
3	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	K. van Veen	07-09-2017	22u30 – 01u00	14	0	3
4	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	B Noort	30-09-2017	21u30 – 01u00	11	0	1

Tabel 1: Onderzoeksronden voor vleermuizen met weergegevens. Bron: eigen gegevens.

3.2 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem

verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven.

3.3 *Resultaten aanvullend onderzoek*

3.3.1 Aangetroffen soorten

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal 4 vleermuissoorten waargenomen

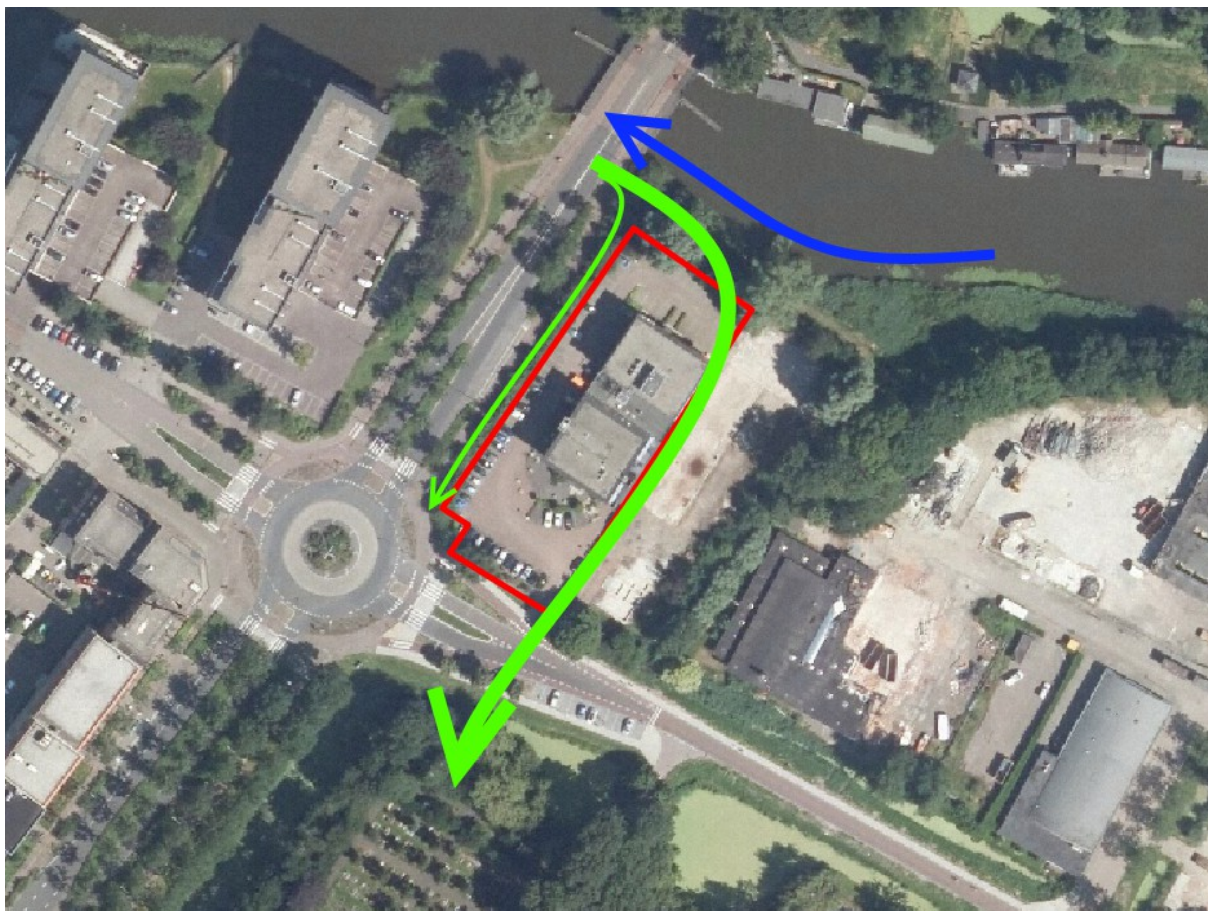
- Gewone dwergvleermuis,
- Ruige dwergvleermuis,
- Laatvlieger,
- Meervleermuis.

3.3.2 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden 25 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen verricht. Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen aangetroffen.

Toelichting:

- Op 19 mei werd op de oostgrens van het plangebied een vliegroute aangetroffen van tenminste 20 gewone dwergvleermuizen. De dieren vlogen vanaf De Where langs de heg grenzend aan het plangebied in zuidelijke richting. Via de kastanje naast de ingang van het plangebied staken ze de Purmerweg over in de richting van de begraafplaats ten zuiden van de Purmerweg. De kastanje fungeert hierbij als essentiële hop-over voor deze vliegroute. Zie Afbeelding 3.
- Enkele dieren vlogen langs de haag aan de westzijde van het plangebied vanuit de Where naar het zuiden. Zie Afbeelding 3.
- De overige waarnemingen betroffen verspreid buiten het plangebied foeragerende exemplaren (1 tot 2 per bezoek).

Afbeelding 3: Aangetroffen vliegroutes van vleermuizen. Dikke groene lijn betreft een vliegroute van ca. 20 gewone dwergvleermuizen. Smalle groene lijn betreft een vliegroute van enkele gewone dwergvleermuizen. Met blauwe lijn wordt de vliegroute van meervleermuis weergegeven. Kaartbron: PDOK.

3.3.3 Ruige dwergvleermuis

Tijdens twee bezoeken (19 mei en 30 september) werden waarnemingen van ruige dwergvleermuizen verricht. Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen aangetroffen.

Toelichting:

- Tijdens de bezoeken 15 juli en 7 september werden geen ruige dwergvleermuizen waargenomen.
- Op 19 mei werd ten noordoosten van het plangebied een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen.
- Op 30 september werd één foeragerend exemplaar waargenomen boven de Where en één foeragerend exemplaar nabij de begraafplaats ten zuiden van het plangebied.

3.3.4 Laatvlieger

In het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden 4 waarnemingen van laatvliegers

verricht. Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen aangetroffen.

Toelichting:

- Op 19 mei werden twee foeragerende laatvliegers waargenomen, ten zuidoosten van het plangebied.
- Op 15 juli werden geen laatvliegers waargenomen.
- Op 7 september werd ter plaatse van het plangebied één passerende laatvlieger waargenomen.
- Op 30 september werden ter plaatse van de Purmerweg, twee maal één foeragerende laatvlieger waargenomen.

3.3.5 Meervleermuis

In het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werd één waarneming van meervleermuis verricht. Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen aangetroffen.

Toelichting:

- Tijdens het bezoek op 19 mei werden boven De Where, ten noorden van het plangebied, vier overvliegende meervleermuizen waargenomen. De dieren vlogen van oost naar west over de Where, duidelijk aan zuidzijde, de donkere zijde van de rivier. Zie Afbeelding 3.
- Tijdens de overige bezoeken werden geen meervleermuizen waargenomen.

3.4 *Samenvatting*

Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen aangetroffen. De groenstructuren aan de oost- en westgrens van het plangebied Het braakliggend terrein grenzend aan het plangebied maken deel uit van een vliegroute van gewone dwergvleermuis. De dieren gebruiken hier de duisternis en de luwte, om vanaf de Where naar het zuiden te vliegen. De kastanje naast de ingang van het plangebied wordt bovendien gebruikt als hop-over om de Purmerweg over te steken. De Where wordt als vliegroute gebruikt door meervleermuis. De dieren passeren het plangebied door de duisternis langs de zuidoever van de Where.

4 Effectbeoordeling

4.1 *Gewone dwergvleermuis en meervleermuis*

Als gevolg van de sloop van de bebouwing binnen het plangebied en de herontwikkeling van het plangebied, kunnen schadelijke effecten op één vliegroute van gewone dwergvleermuis en de vliegroute van meervleermuis optreden.

Er kan hiermee sprake zijn van overtreding van de volgende verbodsbepaling:

- Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit van deze vliegroutes voor gewone dwergvleermuis en meervleermuis permanent gegarandeerd worden, waardoor ontheffing van de Wet natuurbescherming niet nodig is. Hiertoe dient gewerkt te worden conform een ten behoeve van de planontwikkeling op te stellen ecologisch werkprotocol.

Indien er geen maatregelen worden getroffen, is ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Zie voor de maatregelen hoofdstuk 5.

4.2 *Ruige dwergvleermuis en laatvlieger*

Voor ruige dwergvleermuis en laatvlieger hebben de geplande ontwikkelingen geen effect. Verblijfplaatsen en (essentieel) functioneel leefgebied van ruige dwergvleermuis en laatvlieger in het plangebied zijn afwezig. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig evenals het treffen van (voorzorgs-)maatregelen.

5 Maatregelen

5.1 *Gewone dwergvleermuis*

De gewone dwergvleermuis dient te allen tijde in staat te blijven om via vaste vliegroutes van zijn verblijfplaats naar foerageergebieden te vliegen. Door het tijdig treffen van mitigerende maatregelen worden schadelijke effecten op de functionaliteit van de vliegroutestructuur voor gewone dwergvleermuis te behouden. Mitigerende maatregelen zijn:

- Realiseer langs de randen van het plangebied een groenstructuur, welke dient te bestaan uit inheemse struiken en/of inheemse bomen. Deze dienen voldoende omvang te hebben om te kunnen functioneren als alternatieve vliegroute.
- Op basis van de ontwerptekeningen is langs de oostrand van het plangebied in de nieuwe situatie een watergang aanwezig. Deze dient dan ook te worden gerealiseerd.
- De bomen binnen de groenstructuur dienen binnen twee groeiseizoenen een hoogte te hebben van tenminste 7 meter en een kroonbreedte van 2,5 meter.
- Als overbrugging kan langs de oostzijde van het plangebied een scherm worden geplaatst voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden die gedurende de sloop- en bouwphase dienst doet als geleiding voor vleermuizen. Deze scherm moet minimaal 2 meter hoog zijn en op palen staan van minimaal 1,5 meter hoog (totale hoogte minimaal drie meter). Het scherm kan zowel van stuifzanddoek zijn als van gaaswerk met een maximale maaswijdte van 1,5 centimeter of gemaakt zijn van rietstengels of wilgentenen.
- Er mag geen verlichting worden gericht op de groenstructuur. Verlichting binnen een afstand van 10 meter dient te bestaan uit lage armaturen met een hoogte van tenminste 1,5 meter, verlichting dient gericht te zijn op de bodem en mag niet uitstralen naar boven.
- De kastanje langs de zuidoostzijde van het plangebied mag niet te worden gekapt.
- De maatregelen dienen te worden opgenomen en verder te worden uitgewerkt in een ten behoeve van de planontwikkeling op te stellen ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden binnen het plangebied dienen te worden uitgevoerd conform dit ecologisch werkprotocol.

5.2 *Meervleermuis*

De meervleermuis dient te allen tijde in staat te blijven om via vaste vliegroutes van zijn verblijfplaats naar foerageergebieden te vliegen. Door het tijdig treffen van mitigerende maatregelen worden schadelijke effecten op de functionaliteit van de vliegroutestructuur voor gewone dwergvleermuis te behouden. Mitigerende maatregelen zijn:

- Realiseer langs de oevers van de Where een groenstructuur, welke tenminste dient te bestaan uit inheemse struiken. Deze dienen voldoende omvang te hebben om te kunnen functioneren als alternatieve vliegroute.
- Het struweel dient binnen twee groeiseizoenen een breedte te hebben van tenminste 2 meter en een hoogte van 2 meter.
- Er mag geen verlichting worden gericht op de Where. Verlichting binnen een afstand van 10 meter dient te bestaan uit lage armaturen met een hoogte van tenminste 1,5 meter, verlichting dient gericht te zijn op de bodem en mag niet uitstralen naar boven en naar het water.
- De maatregelen dienen te worden opgenomen en verder te worden uitgewerkt in een ten behoeve van de planontwikkeling op te stellen ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden binnen het plangebied dienen te worden uitgevoerd conform dit ecologisch werkprotocol.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Conclusies*

In opdracht van FEY Consultants heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen in het plangebied genaamd: Purmerweg 19, Purmerend. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd onder de condities en methodiek van de relevante soortenstandaards en kennisdocumenten, door ecologen van Ecoresult B.V. met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van de specifieke soortgroepen. Dit onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Gewone dwergvleermuis

- In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.
- Langs de oostrand van het plangebied bevindt zich een belangrijke vliegroute voor gewone dwergvleermuis.
- Langs de westrand bevindt zich een kleine vliegroute voor gewone dwergvleermuis.
- De kastanje langs de zuidoostrand van het plangebied vormt een hop-over voor gewone dwergvleermuis om de Purmerweg over te kunnen steken.

Ruige dwergvleermuis

- In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van ruige dwergvleermuis.

Laatvlieger

- In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van laatvlieger.

Meervleermuis

- In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen van meervleermuis.
- De Where ten noorden van het plangebied wordt gebruikt als vliegroute voor meervleermuis.

Ontheffing

Ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig, mits mitigerende maatregelen worden getroffen.

Deze mitigerende maatregelen bestaan uit het realiseren van groenstructuren die permanent kunnen functioneren als geleidend element voor deze vliegroutes. Verlichting dient afgeschermd te worden.

De maatregelen dienen te worden opgenomen en verder te worden uitgewerkt in een ten behoeve van de planontwikkeling op te stellen ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden binnen het plangebied dienen te worden uitgevoerd conform dit ecologisch werkprotocol.

6.2 *Aanbevelingen*

6.2.1 Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht ontstaan. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Concreet betekent dit dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit houdt bijvoorbeeld in dat wanneer men in het werkterrein een egel aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst dient te worden of de kans moet krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.

6.2.2 Natuur inclusief bouwen

Los van de onderzoeksresultaten, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van flora en fauna bij de toekomstige inrichting van het plangebied. Dit in het kader van de duurzame inrichtingsmaatregel: "inclusief inrichten voor flora en fauna". Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en dit opnemen in het ecologisch werkprotocol. Bij dit specifieke plangebied kan gedacht worden aan het creëren van extra verblijfplaatsen voor huismus (inclusief functioneel leefgebied), gierzwaluw en vleermuizen, middels het inbouwen van vogelvides, gierzwaluwnestkasten, vleermuiskasten en/of het laten hangen van de tijdelijk geplaatste kasten.

7 Literatuur

7.1 *Internet*

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

<http://www.zoogdiervereniging.nl/vleermuisprotocol-2013-uitgebracht>